

Till Sveriges regering

Hur postutdelning i flerfamiljshus i Sverige ska gå till har debatterats flitigt de senaste åren. Ur både fastighetsägarens, de boendes samt postoperatörernas perspektiv råder osäkerhet om vilka regler som gäller idag och vad som kan förväntas i framtiden.

Den grundläggande orsaken till dessa osäkerheter är att det saknas lagregler eller förordningar som reglerar förutsättningarna och skyldigheter för fastighetsägarnas eventuella skyldighet att bereda plats för postverksamhet i fastigheterna.

Av tradition har också alla ägare av flerfamiljshus i Sverige tillhandahållit tamburdörrar med postinlägg. Denna tradition kommer i framtiden att förändras. Vid nyproduktion installeras idag regelmässigt postboxar i fastigheternas entréer. I takt med att genomgripande ombyggnader görs av befintliga fastigheter installeras ofta fastighetsboxar när så är möjligt. Men fortfarande saknar 1,9 miljoner lägenheter i svenska flerfamiljshus fastighetsboxar och takten i nyinstallationer är mycket låg. När det gäller om och hur fastighetsboxar skall installeras ser Postoperatörerna sig dock utlämnade till godtyckliga överväganden från fastighetsägarnas sida. Det saknas idag styrande regler om när fastighetsboxar bör installeras och i vilka fall distributionen bör ske på annat sätt.

Postoperatörerna hävdar å sin sida att de bör ges likvärdiga förutsättningar som övriga postoperatörer i Europa där fastighetsboxar är den allmänna utdelningsformen. Därför bör fastighetsboxar snarast installeras även i befintliga hus. De får även instämmande från brevbärarnas fackliga organisationer. Förutom att själva springandet i trappor är ett allvarligt arbetsmiljöproblem som leder till förslitningsskador, framhålls att brevinkasten i lägenhetsdörrarna vanligtvis har allvarliga arbetsmiljöbrister. Därför har postutdelningen i ett antal fall stoppats för att förmå fastighetsägare och boende att förbättra förutsättningarna för utdelning. De boende har i dessa fall stundtals upplevt sig helt utlämnade till en godtycklig behandling från postoperatörerna och saknar möjlighet att få distributörernas åtgärder rättsligt prövade.

Fastighetsägarna och bostadsorganisationerna hävdar att posthantering är en affärsverksamhet som endast rör postoperatörerna och deras kunder, därför bör boxanläggningar betalas av distributören. Utöver finansieringsfrågan finns i många fall praktiska och legala problem som försvårar installationen av fastighetsboxar. De boende upplever ofta – åtminstone innan boxarna är installerade – boxar som en försämring av den befintliga servicenivån och motsätter sig därför förändringar. Till saken hör också att i många bostadsrättsföreningar är det inte fastighetsägaren, det vill säga bostadsrättsföreningen, utan bostadsrättshavaren som ansvarar för lägenhetsdörrens underhåll och skick.

Helt oavsett inställningen från respektive organisationer inom detta område avgörs frågan om hur posten ska distribueras inom flerfamiljshus genom helt oberoende beslut från de boende, fastighetsägaren, myndigheter såsom Post- och telestyrelsen eller Arbetsmiljöverket. Ingen enskild part kan ensam fatta de avgörande besluten; samtidigt kan i princip vardera part omöjliggöra en rationell lösning.

Normalt sker inom byggnadslagstiftningens ram en prövning där enskilda intressen ställs mot allmänna i anslutning till att byggnader uppförs för första gången eller i anslutning till ombyggnadsåtgärder. Genom beviljandet av bygglov får fastighetsägaren därmed en accept från samhället om att byggnaden uppfyller alla gällande krav och får därför uppföras. Nya krav kan dock undantagsvis tillkomma som kräver åtgärder från fastighetsägaren. Det har tidigare handlat om bland annat krav på tillgänglighet med hjälp av hissar, skyddsanordningar på tak och utrymmen för sophantering. Dessa anspråk avgörs i första hand av byggnadsnämnden på orten och kan enligt gällande rättsordning också överprövas. Vår mening är att det bör utredas om inte postfrågorna inom flerfamiljshus kan lösas på ett likartat sätt när det gäller nyproduktion och att det samtidigt bör läggas fast hur redan uppförda fastigheter skall hanteras i detta avseende.

Från postoperatörernas och fastighetsägarnas sida efterlyser vi således besked i dessa frågor. Vår gemensamma begäran är att det efter en allsidig utredning där alla intressenter får möjlighet att komma till tals, fastställs ett långsiktigt, rättssäkert och tydligt regelverk. Dagens normlösa tillstånd ger varken beslutsunderlag eller vägledning och orsakar därför onödiga konflikter.

Göran Olsson

Sten-Åke Karlsson

Lennart Lindberg

SBC

Riksbyggen

Forum för Fastighetsboxar

Kopia för kännedom: Finansmarknadsminister Mats Odell

Infrastrukturminister Åsa Torstensson

Arbetsmarknadsminister Sven-Otto Littorin